

European Commission - Speech
[Check Against Delivery]

Stella Kyriakides, az Egészségügyért és élelmiszer-biztonságért felelős biztos nyitóbeszéde az Európai Parlament „Átfogó megközelítéssel az európai mentális egészségért” c. rendezvényén

Tisztelt Parlamenti Képviselők! Kollégák! Barátaink!

2023. március 21. Brüsszel

Ezúton is köszönöm a meghívást, hogy itt lehetek ezen a mai rendezvényen, amely egy olyan időszakban hoz minket össze, amikor a lelki egészség helyzete az egyik legnagyobb kihívás elé állítja a meglévő közegészségügyi ellátórendszereket.

Őszinte köszönetemet fejezem ki a Coalition for Mental Health and Wellbeing (Mentális Egészségért és Jólétért Koalíció) és a The MEP Alliance for Mental Health (MEP Szövetség a Mentális Egészségért) szervezeteknek mindazon erőfeszítéseikért, amellyel megtörik a csendet, és a mentális egészség ügyét aktívan napirenden tartják a szakpolitikai döntéshozók előtt.

Országaink még mindig lábadoznak egy példátlan világjárványból, amely mindent megváltoztatott, valamennyi korosztályt érintette a gyermekektől a kamaszokig az időseken át; megváltoztatta életünket és kihatott a legkiszolgáltatottabbakra is.

Az Ukrajna elleni orosz invázió miatt kontinensünkön dúló háború és annak messzemenő következményei folyamatos szorongást okoznak, és sokféleképpen megterhelik a polgárok mentális egészségét. Nem is lehetne egyértelműbb, hogy most kell cselekednünk.

A múltév decemberében elkészült Egészségügyi Pillanatkép 2022 (Health at a Glance) jelentésből kiderül: Az európai fiatalok fele számolt be arról, hogy ellátatlan mentális egészségügyi szükségleteik vannak; a fiatalok körében a depresszió több mint kétszeresére nőtt. Ezek rendkívül riasztó adatok.

Ahogy Engerer és Zdechovský EP-képviselők is elmondták, egy összehangolt fellépés szükséges, amire a lehetőség adott. Idén júniusban fogjuk bemutatni az *Átfogó megközelítéssel az európai mentális egészségért* címet viselő uniós kezdeményezést. Sokunk számára, akik ma itt vagyunk, úgy is mint a mentális egészséggel kapcsolatos prioritások és intézkedések szükségességének élethosszig tartó szószólói, ez egy nagyon fontos pillanat lesz.

Ez egy lehetőség arra, hogy cselekedjünk és válaszoljunk a polgárok kézzelfogható elvárásaira. Ez a kezdeményezés a polgároknak az Európa jövőjéről szóló (Conference on the Future of Europe) konferencián megfogalmazott ajánlásaira fog építeni, és választ ad az Európai Parlament többszöri, a mentális egészséggel kapcsolatos fellépést sürgető felhívásaira.

Ezt a munkát nem kell azonban a nulláról kezdenünk, mivel a Bizottság az elmúlt 25 évben számos mentális egészséggel kapcsolatos kezdeményezést hajtott végre, és számos finanszírozási lehetőséget kínált. Hadd osszak meg önökkel ebből néhányat.

Az elmúlt három évben az EU4Health több mint 30 millió euróval támogatta a mentális egészséget. A 2023-as munkaprogramunkban 18 millió euró áll rendelkezésre, hogy támogassuk az átfogó megközelítéssel megvalósítható mentális egészségügyet az EU-ban.

2021 decemberében elindítottuk az "Egészségesebb együtt" (Healthier Together) kezdeményezést, amelynek öt ága közül az egyik kifejezetten a mentális egészséggel foglalkozik - a nemzeti hatóságokkal és érdekelt felekkel közösen létrehozott kezdeményezés az EU4Health programból célzott pénzügyi támogatásban részesül.

A támogatásban részesülők között lesznek sérülékeny csoportok, köztük a rákbetegek és az Ukrajnából kitelepítettek. Egyértelmű azonban, hogy még többet kell tennünk, és átfogóbb módszereket kell alkalmaznunk. Ezt fogjuk júniusban bemutatni, hogy ezzel is támogassuk és kiegészítsük a tagállami és regionális szintű intézkedéseket.

Ennek érdekében a tagállamokkal a közegészségügyi szakértői csoportban konzultálunk. Ők határozottan támogatják a megfelelő mentális egészséget, a megelőzést és a kezeléshez és ellátáshoz való jobb hozzáférés előmozdítását célzó uniós fellépésünket.

Különböző érdekképviselői csoportok és polgárok vettek részt egy nemrégiben közzétett felhívásban. 313 válasz kiemelte, hogy jobb egészségfejlesztésre és megelőzésre lenne szükség, egyes készségeket képzések keretében kell fejleszteni, szükséges az oktatás és a társadalmi tudatosság fokozása, beleértve a megbélyegzés megszüntetését, az ellátáshoz való jobb és egyenlőbb hozzáférés és a munkahelyi egészség biztosítását, különös tekintettel a kiégés megelőzésére, továbbá erősíteni kell a társadalmi és környezeti tényezők egymásra hatásának jobb megértését.

Nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a veszélyeztetett csoportokra, ide értve a gyermekeket, a fiatalokat és az időseket. Rendszeresen szervezünk nagylétszámú, célzott webináriumokat a különböző érdekképviselői csoportok számára, a következőre 2023. április 21-én kerül sor.

Továbbra is pénzügyi támogatást nyújtunk a tagállamoknak és a különböző érdekelt feleknek. Ezzel párhuzamosan a WHO-val és az OECD-vel közösen projekteket indítottunk, amelyek technikai segítségnyújtást és kapacitásépítést kínálnak a tagállamoknak a mentális egészséggel kapcsolatos legjobb gyakorlatok átadásának és cseréjének előmozdítására. Az Egészségügyi Világszervezettel közösen felmérést készítettünk a nemzeti mentális egészségügyi ellátó rendszerek kapacitásának feltérképezésére. A felmérés eredményei képezik majd az egyes tagállamok számára nyújtott személyre szabott támogatások alapját.

Emellett a Vöröskereszttel közösen elindult egy jelentős, közel 30 millió eurós finanszírozási projekt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukrán emberek mentális egészségének támogatására, akiknek naponta meg kell küzdeniük az indokolatlan orosz agresszió és a háború életükre gyakorolt hatásaival.

Kollégák! Barátok!

A mentális egészség elválaszthatatlan a közegészségügyre vonatkozó általános megközelítésünkétől. Most mindannyiunk előtt itt áll a lehetőség, hogy felnőjünk a kihíváshoz és a mentális egészség ügyét minden politikai eszközünk középpontjába helyezzük, politikai prioritássá téve azt a következő években. Ez a következő nemzedékekről szól, ez a megelőzésről szól, ez a jövőbe való befektetésről szól, hogy megtörjük az érzékelhető jelenleg minket körülvevő csendet és most azonnal cselekedjünk! A fellépéseknek célzottnak és megvalósíthatónak kell lenniük.

Az Európai Parlament kulcsszereplő ebben a kérdésben. A nem kormányzati civil szervezetek hangjára kell figyelniük, mert ők azok, akiket gyakran elhallgattatnak. A tagállamok ezt politikai prioritássá tehetik.

Köszönöm mindenkinek, hogy itt van, és részt vesz ezen az úton.

Nem engedhetjük meg magunknak, hogy tovább várjunk. Most kell cselekednünk!